

Ткачук І. В.

ДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ ЗС УКРАЇНИ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАЗНЕ-ПРАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Анотація. У роботі розглянуто основні принципи та методи організації лазне-прального обслуговування у підрозділах Збройних Сил України в умовах бойових дій. Висвітлено ключові аспекти забезпечення особового складу водою, паливом і гігієнічними засобами, а також заходи безпеки та маскування під час розгортання польових пунктів. Окрему увагу приділено труднощам логістики, обмеженості ресурсів і необхідності мобільності систем гігієнічного забезпечення. Підкреслено значення належного санітарного обслуговування для підтримання боєздатності та здоров'я військовослужбовців.

Ключові слова: лазне-пральне обслуговування, Збройні Сили України, санітарія, гігієна, тилове забезпечення, бойові дії, логістика.

Abstract. The paper examines the organization of bath and laundry services within the Armed Forces of Ukraine during combat operations. It describes the methods used to provide water, fuel, and hygiene supplies to personnel, as well as the planning, safety, and camouflage measures required for field hygiene stations. The research identifies key logistical and operational challenges, such as water shortages and transportation difficulties, and highlights the importance of mobile and autonomous hygiene systems. Proper implementation of these measures significantly enhances combat readiness and the overall health of soldiers.

Keywords: bath and laundry service, Armed Forces of Ukraine, hygiene, sanitation, logistics, combat operations, support system.

Організація лазне-прального обслуговування у підрозділах Збройних Сил України є важливою складовою тилового забезпечення, що безпосередньо впливає на бойову готовність, здоров'я та морально-психологічний стан особового складу. Під час ведення бойових дій забезпечення військовослужбовців засобами для миття здійснюється з урахуванням конкретної обстановки, наявності ресурсів та умов безпеки.

Основна увага приділяється дотриманню санітарно-гігієнічних норм, своєчасному плануванню, маскуванню пунктів гігієни, організації підвозу води, палива й засобів особистої гігієни. В умовах війни лазне-пральне обслуговування потребує мобільності, автономності та продуманої логістики, що дозволяє підтримувати належний рівень гігієни навіть у складних польових умовах.

Забезпечення особового складу засобами для миття організовувалося з урахуванням бойової обстановки та можливостей постачання. Використовувалися такі методи:

1. Безпека-розгортання лазне-пральних пунктів поза межами прямого вогневого ураження з маскуванням та охороною.
2. Планування, визначається час, місце відвідування особовим складом польових лазне-пральних пунктів.
3. Медико-санітарний контроль.
4. Організація підвозу води та палива.
5. Організація польових пунктів особистої гігієни, що розгорталися у відносно безпечних районах та використовували маскувальні заходи для запобігання виявленню.
6. Використання мобільних душових установок, які розгорталися в укриттях у віддалених районах від переднього краю.
7. Використання автономних нагрівальних пристроїв для підігріву води.
8. Використання води з каністр або резервуарів, які доставлялися разом із іншими вантажами (харчуванням, боєприпасами).
9. Постачання вологих серветок та сухих гігієнічних засобів (антисептичних серветок, дезінфекційних розчинів) для підтримання мінімального рівня санітарії.

Складнощі виконання завдання можуть бути достатньо різноплановими, та такими, що суттєво відрізняються за своєю сутністю. Основними викликами стали:

- Постійна зміна районів бойових дій ускладнює розгортання і роботу лазне-пральних пунктів.

- * Обмеженість водних ресурсів та необхідність їх економного використання.
- * Ризик виявлення пунктів гігієни противником через тривале перебування особового складу в одному місці.
- * Логістичні труднощі при доставці засобів для миття у передові позиції.
- * Недостатня кількість мобільних лазне-пральних засобів.

Ефективне лазне-пральне обслуговування є невід’ємною частиною системи тилового забезпечення підрозділів ЗС України. Його організація здійснюється з урахуванням бойової обстановки, умов безпеки, логістичних можливостей та санітарно-епідемічної ситуації.

Використання мобільних душових і пральних установок, автономних нагрівальних пристроїв і засобів сухої гігієни дозволяє забезпечити мінімальні санітарні потреби навіть на передових позиціях. Основними труднощами залишаються нестача води, складність транспортування, ризик виявлення противником і обмежена кількість технічних засобів. Рациональна організація гігієнічного забезпечення підвищує боєздатність особового складу, знижує ризики захворюваності та сприяє підтриманню високого морального духу військовослужбовців.

Список використаних джерел:

1. Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24 березня 1999 р. № 548-XIV. Відомості Верховної Ради України. № 22–23, Ст. 194.
2. Польовий статут Збройних Сил України (Частина II. Тилове забезпечення) : Наказ Міністерства оборони України від 24.06.2016 № 322. К. : МО України, 2016. 68 с.
3. Інструкція з організації лазне-прального обслуговування військових частин (підрозділів) : Наказ Міністерства оборони України від 10.11.2017 № 584. К. : МО України, 2017. 42 с.
4. Настанова з тилового забезпечення Збройних Сил України (НТЗ-2021) : Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 14.05.2021 № 210. К. : ГШ ЗСУ, 2021. 95 с.
5. Гігієна та санітарне забезпечення військ : навч. посіб. / за ред. В. М. Ковальчука. Львів : НАСВ, 2020. 156 с.
6. Шевченко І. О., Головка О. В. Організація матеріально-технічного забезпечення військ у сучасних умовах : навч.-метод. посіб. К. : НУОУ ім. І. Черняховського, 2022. 112 с.

Ткачук Ігор Васильович – підполковник, старший викладач кафедри продовольчого та речового забезпечення Військової академії (м. Одеса), м. Одеса, Фонтанська дорога, буд. 10, e-mail: tkachukigor71@ukr.net

Tkachuk Ihor Vasyliovych – Lieutenant Colonel, Senior Lecturer at the Department of Food and Material Supply of the Military Academy (Odessa), Odessa, Fontanska Road, 10, e-mail: tkachukigor71@ukr.net